

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁANIA SYSTEMU ZAPEWNIANIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA
W SZKOLE DOKTORSKIEJ Nauk Humanistycznych
w roku akademickim ...2019/2020.....

Liczba doktorantów łącznie ...**8**.....

Zespół ds. Jakości Kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych
Uniwersytetu w Białymstoku:

prof. dr hab. Urszula Sokólska – dyrektor Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych
prof. dr hab. Małgorzata Kowalska – dyscyplina filozofia
prof. dr hab. Irena Szczepankowska – dyscyplina językoznawstwo
dr hab. Elżbieta Konończuk, prof. UwB – dyscyplina literaturoznawstwo
dr hab. Krystyna Szelaągowska, prof. UwB – dyscyplina historia
mgr Paweł Niziołek – przedstawiciel doktorantów

**1. MONITOROWANIE KWALIFIKACJI NAUCZYCIELI AKADEMICKICH
LUB PRACOWNIKÓW NAUKOWYCH PROWADZĄCYCH ZAJĘCIA Z
DOKTORANTAMI**

Monitorowanie kwalifikacji i kompetencji nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia z doktorantami w SDNH UwB opiera się na zasadach wynikających z Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie *wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku* (§ 4). W związku z tym systematycznie konsultowano z dziekanami obu Wydziałów, dyrektorem Instytutu Filozofii, a także administracją centralną:

- obsadę zajęć dydaktycznych przez pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych oraz inne osoby prowadzące zajęcia z doktorantami; dużą wagę przywiązywano do zgodności kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich z prowadzonymi zajęciami (m.in. tytuł bądź stopień naukowy, dorobek naukowy, specjalizacja naukowa, umiejętności interdyscyplinarne, doświadczenie zawodowe);
- zwracano uwagę na rozwój naukowy kadry badawczo-dydaktycznej i dydaktycznej, także podnoszenie przez nauczycieli akademickich kwalifikacji zawodowych oraz osiągnięcie kolejnych etapów kariery zawodowej.

Zgodnie z Regulaminem SDNH przestrzegano zasady, że zajęcia kierunkowe prowadzą wyłącznie pracownicy samodzielni (profesorowie tytułarni, profesorowie UwB oraz doktorzy habilitowani) specjalizujący się w danej dyscyplinie. Tylko w dwóch przypadkach – po uzyskaniu jednoznacznej, merytorycznej rekomendacji dziekana Wydziału – odstąpiono od tej reguły i powierzono zajęcia dwóm osobom ze stopniem doktora, z dużym doświadczeniem dydaktycznym i naukowym. Na ostatecznej decyzji dyrektora SDNH o zleceniu prowadzenia zajęć pracownikom niesamodzielnym zaważył jednak fakt, że panowie doktorzy finalizowali procedurę habilitacyjną, a stopień naukowy uzyskali jeszcze w trakcie trwania zajęć z doktorantami. Co ważne, ich zajęcia zostały bardzo wysoko ocenione przez doktorantów.

W SDNH nawet lektoraty (*język obcy specjalistyczny*) z jednym wyjątkiem (pracownik ze stopniem doktora) prowadzą pracownicy samodzielni (dwoje ze stopniem dr hab. oraz 1 profesor tytularny), specjalizujący się odpowiednio w dyscyplinach: filozofia, historia, językoznawstwo i literaturoznawstwo.

Niesamodzielny pracownik naukowy, ale z dużym doświadczeniem naukowym i dydaktycznym, prowadził zajęcia pt. *dydaktyka szkoły wyższej*. Wśród zajęć prowadzonych przez pracowników niesamodzielnymi należy wymienić jeszcze przedmiot z grupy przedmiotów miękkich, *zarządzanie czasem* bardzo wysoko oceniony przez doktorantów, a także przedmiot niekierunkowy: *bezpieczeństwo i higiena pracy*.

Łącznie w roku 2019/2020 w SDNH zajęcia prowadziło 29 pracowników naukowych, w tym: 9 profesorów tytularnych, 15 profesorów UwB i doktorów habilitowanych oraz 5 pracowników niesamodzielnymi.

Wnioski (rekomendacje dla ZJK):

Obsada zajęć w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych UwB – zdaniem Komisji – oparta jest na właściwych zasadach. W celu podniesienia jakości kształcenia w szkole Zespół rekomenduje następujące działania:

- kontynuować współpracę z dziekanami i dyrektorem instytutu w kwestii obsady zajęć w szkole,
- monitorować obsadę zajęć, zwłaszcza w przypadku proponowania pracowników ze stopniem doktora do prowadzenia zajęć kierunkowych, dotyczących ściśle dyscypliny naukowej.

Realizacja rekomendacji ZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Ocena dokonywana jest po raz pierwszy (w SDNH pierwsi doktoranci rozpoczęli studia 1 X 2019 r.)

2. MONITOROWANIE I DOSKONALENIE PROCESU KSZTAŁCENIA

Podstawą działania Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych UwB są dokumenty zatwierdzone przez Senat UwB, oparte na ustawie z dnia 20 lipca 2018r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r., poz. 1668 z późn. zm.). Są to następujące akty prawne:

- Zarządzenie nr 8 Rektora UwB z dn.27.03.2019 w sprawie utworzenia szkół doktorskich w Uniwersytecie w Białymstoku: <http://docs.uwb.edu.pl/pliki/2019-8-2.pdf>
- Regulamin SDNH – Uchwała nr 2357 Senatu UwB z dnia 27 marca 2019 r w sprawie Regulaminu Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych Uniwersytetu w Białymstoku: <https://bip.uwb.edu.pl/download/64/31532/2019-2357-1.pdf>
- Program szkoły – Uchwała nr 2425 Senatu UwB w sprawie ustalenia programu kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych: <http://docs.uwb.edu.pl/pliki/2019-2425-1.pdf>

Uzupełnienie powyższych dokumentów stanowią zatwierdzone przez Rektora UwB:

- Komunikat nr 1 Dyrektora Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych z dnia 20 września 2019 r. w sprawie *elementów Indywidualnego Planu Badawczego obowiązującego w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych UwB* oraz
- Komunikat nr 2 Dyrektora Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych z dnia 25 września 2019 roku w sprawie *sprawozdania rocznego oraz sprawozdania śródotkresowego obowiązujących w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych UwB*.

Monitorowanie i doskonalenie procesu kształcenia w SDNH UwB odbywa się w zgodzie z zapisami zawartymi w Uchwale nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku w sprawie *wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku* (§ 5). W ramach oceny procesu kształcenia analizie i ocenie poddano takie obszary, jak:

- 1) adekwatność programu kształcenia oraz indywidualnych planów badawczych do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK,
- 2) sposób weryfikacji efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK,
- 3) jakość opieki naukowej i wsparcie w prowadzeniu działalności naukowej,
- 4) rzetelność przeprowadzania oceny śródkresowej,
- 5) skuteczność kształcenia doktorantów

Ad. 1) *adekwatność programu kształcenia oraz indywidualnych planów badawczych do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK*

Program kształcenia oraz formy prowadzonych zajęć są dostosowane do zakresu wiedzy, kompetencji i umiejętności niezbędnych do osiągnięcia efektów uczenia się na poziomie 8PRK. Program kształcenia zbudowany został tak, by uwzględnić moduł kształcenia wspólny dla wszystkich doktorantów ze wszystkich szkół doktorskich UwB (tzw. umiejętności miękkie) oraz moduł dotyczący 4 ścieżek kształcenia w obrębie dyscyplin naukowych, wchodzących w skład SDNH (filozofia, historia, językoznawstwo i literaturoznawstwo).

Moduły kształcenia umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, w sferze: wiedzy, kompetencji oraz umiejętności. Możliwość wyboru konwersatorium spoza dyscypliny, w tym oferta przedmiotów rozwijających umiejętności miękkie, skierowana do doktorantów wszystkich szkół doktorskich UwB, daje szansę rozwijania indywidualnych zainteresowań badawczych.

Szczegółowe informacje dotyczące zakładanych efektów kształcenia zostały wskazane w programie kształcenia.

Na strukturę programu kształcenia składają się:

- moduł kształcenia ogólnego,
- odrębne moduły kształcenia w dyscyplinach (filozofia, historia, językoznawstwo, literaturoznawstwo); w obrębie tego modułu prowadzone są zajęcia wspólne dla wszystkich doktorantów SDNH (*dydaktyka szkoły wyższej i formy finansowania nauk humanistycznych*),
- moduł przygotowania rozprawy doktorskiej,
- moduł praktyk zawodowych.

Regulamin SDNH nakłada na doktorantów I roku obowiązek złożenia do końca 12 miesiąca od rozpoczęcia kształcenia w szkole następujących dokumentów:

- opracowanych indywidualnych planów badawczych zatwierdzonych i podpisanych przez promotorów i promotorów pomocniczych (wraz z koncepcją rozprawy doktorskiej)
- złożenie sprawozdania rocznego z załączoną dokumentacją poświadczającą aktywność doktoranta.

IPB oraz sprawozdanie roczne są nie tylko istotnym elementem kształcenia, też ważnym aspektem monitorowania i doskonalenia procesu kształcenia w SDNH.

Na podstawie przedstawionej dokumentacji dyrektor SDNH we wrześniu 2020 r. zaliczył wszystkim uczestnikom szkoły doktorskiej I rok studiów.

Ad. 2) *sposób weryfikacji efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK*,

Sylabusy przedmiotów i zawarte w nich informacje o zakładanych efektach i kryteriach zaliczania przedmiotu zostały udostępnione doktorantom poprzez zamieszczenie dokumentów w systemie USOS. Niektórym pracownikom jeszcze w trakcie roku akademickiego zwrócono uwagę na brak sylabusów w systemie USOS oraz usterki merytoryczne, co pociągnęło za sobą radykalną poprawę sytuacji.

Analiza sylabusów oraz sprawozdań z realizacji przedmiotów w systemie zdalnym pozwoliła na stwierdzenie, że w SDNH w prawidłowy sposób przebiega weryfikacja zakładanych efektów uczenia się na poziomie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Pozytywnie oceniono adekwatność zakresu wymagań i form oceniania w stosunku do zakładanych efektów uczenia się w ramach wszystkich realizowanych przedmiotów.

W roku akademickim 2019/2020 realizację zajęć wynikających z programu oraz weryfikację osiągniętych przez doktorantów efektów uczenia się należy charakteryzować dwuaspektowo. Semestr zimowy przebiegał bez zakłóceń. Weryfikacja końcowych efektów uczenia się była w pełni adekwatna do założeń wstępnych wskazanych w sylabusach przez osoby prowadzące przedmioty w szkole. Zajęcia zrealizowano stacjonarnie, a ocenę uzyskanych efektów przeprowadzono w trybie bezpośrednim. Nie zgłaszano żadnych trudności z realizacją zajęć przewidzianych w programie kształcenia.

W semestrze letnim z powodu ograniczeń w funkcjonowaniu uczelni wprowadzono zdalny tryb realizacji wszystkich zajęć. Było to duże wyzwanie stojące przed pracownikami, doktorantami i administracją Szkoły. Dyrektor SDNH nałożył na pracowników obowiązek wskazania sposobu prowadzenia zajęć (wybrana platforma) oraz sporządzania raportów z realizacji przedmiotów (Decyzja nr 1/2020 Dyrektora Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych UwB z dnia 03.04.2020 w sprawie zasad prowadzenia sprawozdawczości dotyczącej zajęć w okresie zawieszenia zajęć dydaktycznych na UwB). Doktoranci zostali poinformowani przez pracowników o nowym sposobie prowadzenia zajęć (tryb zdalny) oraz zmienionej formie przeprowadzenia zaliczenia. Mimo tej nadzwyczajnej sytuacji dydaktyczno-organizacyjnej tylko incydentalnie w trakcie trwania semestru zgłaszane były przez doktorantów i pracowników problemy z prowadzeniem zajęć oraz zmianami sposobów weryfikacji efektów uczenia się. Wszystkie komplikacje zostały rozwiązane dzięki interwencji dyrektora i/lub pracownika administracyjnego. Po zakończeniu zajęć przewidzianych planem studiów wszyscy pracownicy złożyli sprawozdania z realizacji przedmiotów w systemie zdalnym, wraz z informacją o zmienionych sposobach weryfikacji efektów uczenia się i nauczania. Mimo zmiany formy prowadzenia zajęć oraz trybu weryfikacji efektów uczenia się w semestrze letnim 2019/2020 zrealizowano założone cele, a doktoranci uzyskali oceny ze wszystkich przedmiotów.

Ad. 3.) *jakość opieki naukowej i wsparcie w prowadzeniu działalności naukowej*

Głównym zadaniem szkoły doktorskiej jest wspieranie doktoranta w jego rozwoju naukowym. Doktorant rozpoczynając współpracę z promotorem, staje się członkiem zespołu badawczego i realizuje swoją pracę naukową nad rozprawą w środowisku naukowym. Daje to możliwość pozyskania kontaktów naukowych oraz zapoznania się z badaniami prowadzonymi w obszarze naukowym, który interesuje doktoranta. Szkoła tworzy środowisko wsparcia dla doktorantów, dzięki czemu badania doktoranta będą zwieńczone sukcesem – złożeniem rozprawy doktorskiej do końca czwartego roku studiów. Należy mówić o kilku typach wsparcia udzielanego przez szkołę w zakresie prowadzonych przez doktorantów badań: merytoryczne, organizacyjne oraz finansowe (np. każdy z doktorantów może po złożeniu podania otrzymać na wyjazdy konferencyjne ok. 1000 zł).

Opieka naukowa nad doktorantami rozpoczyna się od pierwszych chwil doktoranta w szkole. Wszyscy doktoranci I roku złożyli wnioski o powołanie promotorów w ciągu 30 dni od rozpoczęcia kształcenia. Rada Naukowa zaopiniowała te wnioski pozytywnie. Stwierdzono zgodność tematyki badań doktorantów ze specjalnościami kandydatów na promotorów. Dyrektor Szkoły wyznaczył promotorów i promotorów pomocniczych w grudniu 2019, czyli w przewidzianym ustawowo czasie. Już po tym terminie (w marcu 2020 r.) – na podstawie wniosku doktoranta, uzasadnienia promotora głównego i pozytywnej opinii Rady Naukowej – zgodnie z Regulaminem SDNH, dyrektor szkoły wyraził zgodę na powołanie promotora pomocniczego pracy następnej osoby z grona doktorantów. W kolejnym przypadku doktorant zwrócił się z prośbą o zmianę promotora dopiero późną wiosną semestru letniego, co wiązało się z tym, że promotor pomocniczy uzyskał habilitację, a promotor główny wystąpił o urlop zdrowotny.

Ze względów formalnych nie udało się powołać – mimo wniosku doktoranta – promotora pomocniczego w jednym przewodzie doktorskim, choć Regulamin SDNH dopuszcza taką możliwość w szczególnych przypadkach w ciągu 12 miesięcy od daty rozpoczęcia kształcenia, a

więc do 30 IX. Dokumenty zostały złożone jednak zbyt późno (dopiero 24 IX 2020 r.), w terminie uniemożliwiającym zwołanie posiedzenia Rady Naukowej Szkoły, która powinna w tej kwestii wydać opinię, a tym samym pozytywne rozpatrzenie wniosku przez dyrektora, który do 29 IX 2020 przebywał na urlopie wypoczynkowym (większość RN też korzystała z urlopów). Dodatkowo wniosek zawierał uchybienia formalne, jak choćby to, że podpis promotora głównego (zamiast pomocniczego) znalazł się pod słowami: „*wyrażam zgodę na pełnienie funkcji promotora pomocniczego w przewodzie doktorskim pana XYZ*”.

Od momentu wskazania promotora rozpoczęły się seminaria doktorskie (w wymiarze 30 godzin rocznie) i tym samym systematyczna współpraca z doktorantami. Już w październiku 2019 (również w marcu 2020 r.) dyrektor zorganizował spotkania z doktorantami, a w grudniu 2019 r. – z promotorami, by omówić m.in. zasady konstruowania indywidualnego planu badawczego, przedstawić główne obowiązki opiekuna naukowego i młodego adepta nauki, a także scharakteryzować najważniejsze aspekty nie tylko kształcenia się, ale też kształcenia w szkole doktorskiej. Dyrektor odpowiadał też na szczegółowe pytania, zarówno doktorantów, jak promotorów podczas dyżurów w siedzibie SDNH oraz mailowo.

Pierwsze – ustalone z promotorami oraz promotorami pomocniczymi – wersje IPB doktoranci złożyli w połowie czerwca 2020 r. Po uwagach dyrektora szkoły oraz opinii Rady Naukowej uzupełnione dokumenty – wraz ze sprawozdaniem rocznym – zostały zatwierdzone przeze mnie w dniu 30 września 2020 r.

Z analizy sprawozdań rocznych doktorantów wynika, że w większości wywiązali się oni ze swoich obowiązków, w odpowiedzialny sposób zaprezentowali wstępne koncepcje badań i z powodzeniem – mimo niesprzyjających warunków epidemiologicznych w drugiej połowie roku akademickiego – zrealizowali znaczną część planów badawczych przewidzianych na I roku.

Należy ocenić dobrze jakość opieki naukowej nad doktorantami, przejawem tego jest dopełnienie wszystkich obowiązków przez doktorantów oraz pozytywna ocena ich sprawozdań rocznych, choć zadziwiające może wydawać się to, że 2 doktorantów oceniło swego promotora w systemie ankietowania w USOS.

Ad. 4) rzetelność przeprowadzania oceny śródkresowej

W roku akademickim 2019/2020 nie przeprowadzono ocen śródkresowych. Oceny śródkresowe po raz pierwszy odbędą się w roku akademickim 2020/2021 (w połowie okresu kształcenia pierwszego rocznika doktorantów), zgodnie z prośbą doktorantów SDNH – w pierwszych dniach października 2021 r., po formalnym zaliczeniu roku II.

Ad. 5) skuteczność kształcenia doktorantów

Aktywność naukowa doktorantów w sensie ogólnym daje się przedstawić za pomocą następujących danych: 2 artykuły opublikowane (w tym 1 w języku angielskim) – łącznie 40 p.; 10 artykułów – po recenzjach – przyjętych do druku (w tym dwa w języku angielskim) – łącznie 250 p.; 4 artykuły złożone do druku – za 80 p. Niektórzy doktoranci podejmują też aktywność naukowo-popularyzatorską (24 teksty i wykłady popularyzujące naukę). Jedna osoba współuczestniczy (jako wykonawca) w grancie prowadzonym przez promotora.

Ze względu na pandemię ograniczona została aktywność konferencyjna doktorantów. Z tego powodu wiosną 2020 r. nie odbyła się żadna z planowanych konferencji stacjonarnych. Zostały one odwołane lub przeniesione na późniejszy okres. W oczywisty sposób zweryfikowało to plany wyjazdowe doktorantów, co widoczne było w sprawozdaniach rocznych. Nie wszyscy jednak doktoranci w sposób rzetelny informowali o konferencjach nieodbytych. W sprawozdaniu rocznym 1 osoba wpisała konferencję odwołaną do rubryki: konferencje odbyte. Kilku doktorantów zdążyło jednak uczestniczyć w konferencjach naukowych jeszcze przed pandemią (3 uczestnictwa; w tym jedno w języku angielskim); w semestrze letnim w konferencjach on-line uczestniczyły 3 osoby; zgłoszono udział w 3 kolejnych konferencjach.

Taką aktywność należy uznać za dowód należytego traktowania przez doktorantów swoich obowiązków oraz dbałości o jakość badań naukowych. Trzeba też podkreślić, że aktywność naukowa poszczególnych doktorantów jest bardzo zróżnicowana. Pomijam przy tym konieczność przedstawienia koncepcji rozprawy doktorskiej, bo ten warunek spełnili wszyscy doktoranci w stopniu właściwym. Można śmiało powiedzieć, że są w SDNH osoby, które zasłużyły na szczególne wyróżnienie oraz takie, osoby, które spełniły wymagania w stopniu ledwie minimalnym. Dla przykładu: jeden z doktorantów miał tylko jeden udział w konferencji i żadnych artykułów (nawet zgłoszonych do druku, choć można to tłumaczyć długoterminowym zwolnieniem lekarskim), trzy zdecydowanie najlepsze osoby mają – publikacje wydrukowane, publikacje zrecenzowane i przyjęte do druku, publikacje złożone do druku, udziały konferencyjne i działalność popularyzatorską.

Z pewnym niepokojem należy też stwierdzić, że nie wszyscy promotorzy ocenili swoich podopiecznych w sposób rzetelny i w pełni obiektywny. Ocenę wzorową wystawioną przez opiekuna naukowego – na podstawie sprawozdania rocznego – otrzymały 4 osoby, w tym również taka, która w odczuciu dyrektora SDNH i RN na taką ocenę nie zasłużyła (np. 1 artykuł złożony do druku oraz wpisany do sprawozdania udział w konferencji, która nie odbyła się). Tę nieadekwatność oceny wspomnianego wyżej doktoranta w stosunku do osiągnięć innych słuchaczy SDNH znakomicie ilustruje dorobek prawdziwie wzorowych doktorantów, którzy mogą poszczycić się dużymi osiągnięciami (np. 1 osoba: międzynarodowa konferencja stacjonarna i referat w języku angielskim, konferencja on-line i referat w języku angielskim, 1 tekst opublikowany za 70 p., 2 teksty po recenzjach przyjęte do druku, 2 teksty złożone do druku, zrealizowana praktyka zawodowa, opracowanie wstępnej koncepcji PRELUDIUM BIS; 2 osoba: artykuł w języku angielskim przyjęty do druku, udział w konferencji z referatem w języku angielskim, udział w międzynarodowej szkole letniej – warsztaty on-line, współudział w grancie prowadzonym przez opiekuna naukowego; 3 osoba: 1 tekst opublikowany, 3 teksty po pozytywnych recenzjach czekają na druk, 4 teksty złożone do druku, a ponadto 20 publikacji i wystąpień popularyzujących naukę).

Ocena jakości opieki naukowej i wsparcia w prowadzeniu działalności naukowej doktorantów dokonana została na podstawie wyników ankiet oceniających jakość kształcenia w szkole doktorskiej (Załącznik 3b Uchwały Senatu). Ankietę dotyczącą szkoły doktorskiej wypełniły 2 osoby (25%).

Wraz z ankietą (3b) dotyczącą szkoły doktorskiej doktoranci powinni wypełnić również ankietę ewaluacyjną UwB (Załącznik 3a Uchwały Senatu). Tej ankiety w SDNH nie wypełnił nikt.

Tabela 1. Ogólna ocena kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych

Wyszczególnienie	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	liczba doktorantów				
Czy biorąc pod uwagę wszystkie aspekty procesu kształcenia, jest Pan/Pani zadowolony(a) z kształcenia w szkole doktorskiej?	1	1	0	0	0
Czy uważa Pan/Pani, że dostępność i jakość pomocy naukowych i specjalistycznego sprzętu jest wystarczająca?	0	1	0	1	0
Czy uważa Pan/Pani, że sposób prowadzenia zajęć i metody nauczania są na ogół odpowiednie?	0	2	0	0	0
Czy uważasz, że oferta wyboru przedmiotów dodatkowych (fakultetów, itp.) jest wystarczająca?	0	1	0	1	0

Czy wsparcie merytoryczne uzyskane w trakcie pisania pracy doktorskiej było wystarczające?	2	0	0	0	0
Czy wsparcie merytoryczne uzyskane w trakcie realizacji innych elementów Pana/Pani indywidualnego planu badawczego było wystarczające?	1	1	0	0	0

Zestawienie: na podstawie ankiety ewaluacyjnej (Zal. 3b)

Na pytanie: *Co Pana/Pani zdaniem należałoby zmienić przede wszystkim, by poprawić ogólną jakość kształcenia w Pana/Pani szkole doktorskiej?* padła rozbudowana odpowiedź:

„Zdarza się, że przedmioty czy szkolenia przeznaczone dla wszystkich trzech Szkół Doktorskich prowadzone są z pewnym wskazaniem na doktorantów nauk przyrodniczych (często po prostu z racji na większe osobiste doświadczenie prowadzących w tych dyscyplinach). W efekcie doktoranci humaniści korzystają z takich zajęć mniej niż mogliby w przypadku, gdyby zajęcia skierowane były do uczestników jednej konkretnej szkoły. Za przykład niech posłuży temat komercjalizacji badań – jakkolwiek warto orientować się w możliwościach patentowania nowych medycznych procedur, doskonale byłoby jednak skupić się na tym zagadnieniu tylko w zakresie dyscyplin humanistycznych”.

Jest to niewątpliwy sygnał wskazujący na konieczność budowania sylabusów z większą starannością i troską o poziom szczegółowości merytorycznej i bibliograficznej.

Tabela 2. Ocena elementów procesu dydaktycznego w szkole doktorskiej

Poszczególne elementy procesu dydaktycznego	Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle	Nie dotyczy
	liczba doktorantów					
Wykłady	1	1	0	0	0	0
Konwersatoria	1	1	0	0	0	0
Seminaria	1	1	0	0	0	0
Przedmioty fakultatywne	1	0	1	0	0	1
Lektoraty	1	1	0	0	0	0
Laboratoria	0	0	0	0	0	2
Praktyki zawodowe	0	0	0	0	0	2

Zestawienie: na podstawie ankiety ewaluacyjnej (Zal. 3b)

W rozmowach bezpośrednich doktoranci zwracają uwagę na niedostateczne ich zdaniem środki finansowe, które mogłyby wspomóc ich w rozwoju naukowym. Należy jednak podkreślić, że środki te mogliby oni sami pozyskiwać z grantów. Tymczasem liczba wniosków o granty złożonych przez doktorantów Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych równa jest zeru. Niektórzy doktoranci, a przede wszystkim ich opiekunowie oczekują w tej kwestii – co werbalizują wprost w bezpośrednich kontaktach i w mailach – wyłącznie działań dyrektora SDNH, który ich zdaniem powinien zdobyć i zapewnić doktorantom fundusze zewnętrzne na konferencje i staże zagraniczne. Trzeba przy tym podkreślić, że dyrektor szkoły w zakresie swoich obowiązków takiej powinności nie ma.

Wnioski (rekomendacje dla ZJK):

Monitorowanie standardów kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych UwB odbywa się zgodnie z przepisami prawa, jak i wymogami określonymi przez Rektora UwB i Dyrektora SDNH. Należy ocenić je jako prawidłowe. W celu podniesienia jakości kształcenia Zespół rekomenduje następujące działania:

- systematyczne weryfikowanie opracowywania, aktualizowania oraz zamieszczania sylabusów w USOS,
- czuwanie nad poprawnością sporządzania sylabusów w zakresie realizacji zakładanych efektów uczenia się oraz sposobów ich weryfikacji,
- większy obiektywizm promotorów w ocenie osiągnięć i możliwości doktorantów, którymi opiekują się,
- konieczność większego zaangażowania się promotorów w działalność naukową oraz stymulowanie integracji międzyuczelnianej i międzynarodowej swoich podopiecznych,
- większe zaangażowanie doktorantów i promotorów w zdobywaniu funduszy zewnętrznych.

Realizacja rekomendacji ZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Szkoła Doktorska Nauk Humanistycznych składa takie sprawozdanie po raz pierwszy.

3. OCENA JAKOŚCI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Ocena jakości zajęć dydaktycznych w SDNH UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku w sprawie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku (§ 6,7,8) oraz Zarządzenia nr 45 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie zasad dokonywania oceny przez studentów i doktorantów nauczycieli akademickich Uniwersytetu w Białymstoku.

Zgodnie z §7 Uchwały nr 2614 Senatu UwB z dn. 27.11.2019 r. dyrektor szkoły doktorskiej ma prawo przeprowadzić hospitację zajęć dydaktycznych realizowanych w szkołach doktorskich. Hospitację może też przeprowadzić osoba przez niego upoważniona, będąca członkiem Rady Naukowej szkoły doktorskiej. W pierwszym semestrze roku 2019/2020 w przeprowadzono 8 hospitacji zajęć, które w opinii osoby hospitującej (dyrektor szkoły) przyniosły jednoznacznie pozytywne rezultaty. Pracownicy naukowcy wykazali się wysokim profesjonalizmem, łatwością w nawiązywaniu kontaktu z doktorantami oraz godną podkreślenia umiejętnością aktywizacji studentów podczas dyskusji nawet na tematy sporne i skomplikowane.

W semestrze letnim – ze względu na sytuację epidemiologiczną – zajęcia prowadzone były w trybie zdalnym i hospitacje nie mogły odbywać się. Wykładowcy złożyli sprawozdania z przeprowadzonych zajęć (zgodnie z Decyzją nr 1/2020 Dyrektora Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych UwB z dnia 03.04.2020 w sprawie zasad prowadzenia sprawozdawczości dotyczącej zajęć w okresie zawieszenia zajęć dydaktycznych na UwB).

Wysoki poziom zajęć potwierdzają też ankiety wypełnione przez doktorantów w systemie USOS. Wystawiono łącznie 33 opinie. Niektóre zajęcia nie zostały ocenione przez żadnego doktoranta (dotyczy to niemalże wyłącznie zajęć w grupach jednoosobowych, w tym również większości seminariów doktoranckich – zapewne ze względów wykluczających anonimowość).

Oceniono zdecydowaną większość nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w szkole (20 osób spośród ogólnej liczby 29). Na pewno nie wszyscy doktoranci wzięli udział w sondzie, nawet bowiem zajęcia, które były prowadzone dla 8 osób, oceniały 2-3 osoby, zajęcia prowadzone w grupach 2- i 4-sobowych – z reguły 1 respondent, niekiedy nawet 0 osób.

Mimo tych zastrzeżeń i ograniczeń formalnych przedstawione niżej wyniki można uznać z dużym prawdopodobieństwem za reprezentatywne i miarodajne.

Tabela 3. Ocena jakości zajęć dydaktycznych w opinii doktorantów

Wyszczególnienie	Średnia odpowiedzi (oceny od 1,0 do 5,0)
Przygotowanie prowadzącego do zajęć	4,94
Punktualność prowadzącego	4,49
Klarowność wykładanego materiału	4,52
Interesujący sposób prowadzenia zajęć	4,63
Nastawienie do studenta (szacunek)	4,69
Inspirowanie do samodzielnego myślenia	4,79
Obiektywność oceniania	4,75
Jasność kryteriów zaliczeniowych	4,69
Dostępność prowadzącego w trakcie konsultacji	4,67

Zestawienie: na podstawie ankiety dotyczącej oceny zajęć dydaktycznych

Średnia ocena zajęć wystawiona przez doktorantów w poszczególnych kategoriach kształtuje się w przedziale 4,49-4,94 (nie uwzględniono w powyższym zestawieniu zajęć z BHP). W szczegółach oceny są bardziej zróżnicowane. Incydentalnie zdarzają się noty: 3, 3,33, 3,5, 3,67, ale za to wielu prowadzących otrzymało 5 p. we wszystkich kategoriach. W ocenie jakości zajęć dydaktycznych najwyższą punktację uzyskały kategorie: *przygotowanie prowadzącego do zajęć* oraz *inspirowanie do samodzielnego myślenia*; najniższą natomiast: *punktualność prowadzącego* oraz *klarowność wykładanego materiału*.

Pojawiły się też pozytywnie waloryzujące komentarze, jak choćby:

- *Pani profesor stawia pytania i zachęca do dyskusji i samodzielnego myślenia;*
- *Zajęcia kończą się wykonaniem projektu, sprawdzającym integrację zdobytej wiedzy teoretycznej z praktyczną. Panią profesor wyróżnia niezwykle pozytywne nastawienie do studentów. Na zajęciach jest dużo możliwości do dyskusji;*
- *Pan profesor zawsze służy pomocą i zaprasza na konsultacje nawet po zakończeniu zajęć;*
- *Zajęcia z panią profesor odbywały się w formie zdalnej (z powodu pandemii). Pani Profesor zawsze oferowała pomoc i wysyłała dużo cennych materiałów. Pani Profesor ma ogromną wiedzę. Tematyka zajęć jest interesująca i wymagająca.*

Negatywne komentarze na temat wykładowców nie wystąpiły.

Wnioski (rekomendacje dla ZJK):

Zespół wnioskuję o zachęcenie doktorantów do liczniejszego wypełniania ankiet oraz zamieszczania komentarzy. Umożliwi to Zespołowi ds. Jakości Kształcenia dokonanie pogłębionej oceny jakości zajęć dydaktycznych w szkole i skorygowanie ewentualnych niedociągnięć.

Realizacja rekomendacji ZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Sprawozdanie składane jest po raz pierwszy.

4. MONITOROWANIE WARUNKÓW KSZTAŁCENIA I JEGO ORGANIZACJI

Monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów w SDNH UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku w sprawie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku (§9). Przedmiotem oceny były:

- zasoby biblioteczne, w szczególności ich aktualizowanie pod kątem potrzeb pracowników, doktorantów oraz ich dostępu do komputerowych baz danych,
- jakość infrastruktury dydaktycznej (sale dydaktyczne, ich wyposażenie w środki audiowizualne, dostęp do Internetu) i jej dostosowania do liczby doktorantów,
- dostępności i przejrzystości informacji na temat kształcenia, w szczególności informacji o programach kształcenia, sylabusach przedmiotów, harmonogramie zajęć dydaktycznych, przyznanych jednostce certyfikatach, międzynarodowej współpracy doktoranckiej, itp.,
- organizacja zajęć.

Ocena warunków kształcenia i organizacji studiów dokonana została na podstawie opinii doktorantów wyrażonych w wypełnianej ankiecie ewaluacyjnej (załącznik 3b). Wypełniły ją zaledwie 2 osoby, czyli 25% ogólnej liczby doktorantów SDNH. Przy tak małej liczbie respondentów trudno poniższe wnioski traktować jako w pełni miarodajne.

Ad.1) zasoby biblioteczne, w szczególności ich aktualizowanie pod kątem potrzeb pracowników, doktorantów oraz ich dostępu do komputerowych baz danych,

Ankietowani podają, że odwiedzają Bibliotekę Uniwersytecką kilka razy w miesiącu, zaś biblioteki jednostek uniwersyteckich przynajmniej kilka razy w tygodniu. Poza tym kilka razy w roku korzystają ze zbiorów innej biblioteki (m.in. Książnicy Podlaskiej).

Niewątpliwie trudno traktować wyniki ankiet w tym obszarze jako miarodajne ze względu na niewielką liczbę osób, które wypełniły ankietę (2 osoby). Co więcej, oceny wystawione przez doktorantów są niekiedy diametralnie różne, a prezentuje to wyrażście poniższa tabela:

Tabela 4. Ocena wybranych aspektów korzystania z Biblioteki Uniwersyteckiej i bibliotek jednostek uniwersyteckich

Wybrane aspekty korzystania z bibliotek	Biblioteka Uniwersytecka		biblioteki jednostek uniwersyteckich	
	Ocena od 1,0 do 5,0, gdzie 1 najniższa, 5 najwyższa			
	1 os.	2 os.	1 os.	2 os.
Dostępność literatury podstawowej	2	5	3	5
Ogólne zasoby księgozbioru w zakresie tematyki studiów	2	4	3	5
Aktualność księgozbioru (dostępność nowych pozycji)	2	4	4	5
Sprawność obsługi	5	5	4	5
Przyjazność obsługi	5	5	4	5
Godziny otwarcia	2	5	3	5
Warunki pracy (dotyczy zwłaszcza czytelni)	3	5	3	5
Możliwość korzystania z elektronicznych baz danych	3	5	2	5

Zestawienie: na podstawie ankiety ewaluacyjnej (Zal. 3b)

Ad. 2) jakość infrastruktury dydaktycznej (sale dydaktyczne, ich wyposażenie w środki audiowizualne, dostęp do Internetu) i jej dostosowania do ilości doktorantów

Szkoła Doktorska Nauk Humanistycznych UwB nie dysponuje własną bazą dydaktyczną. Siedziba szkoły mieści się w budynku Wydziału Filologicznego. Są to dwa pomieszczenia, w jednym współistnieje Katedra Stylistyki i Antropologii Lingwistycznej, której kierownikiem jest dyrektor SDNH. Znajduje się tu niewielka sala seminaryjna na ok. 10 osób

(p. 144), drugie to sekretariat szkoły (p. 85). Większość zajęć dydaktycznych realizowana jest przy placu NZS 1, w budynku Wydziału Filologicznego, Wydziału Historii i Stosunków Międzynarodowych oraz w salach pozostających w dyspozycji Instytutu Filozofii. Zajęcia z grupy przedmiotów tzw. miękkich odbywają się w Kampusie.

Generalnie doktoranci pozytywnie ocenili jakość infrastruktury dydaktycznej. Brak oceny w kategorii *wyposażenie laboratorium* wynika ze specyfiki szkoły i braku zajęć w takich salach. Zwrócić należy uwagę na negatywną ocenę wystawioną za dostęp do Internetu. Jest to sygnał, aby zwiększyć intensywność działań władz Uczelni w tym zakresie.

Tabela 5. Ocena jakości infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w procesie nauczania

Infrastruktura dydaktyczna wykorzystywana w procesie dydaktycznym	Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle	Nie dotyczy
	Liczba doktorantów					
Sale wykładowe	1	1	0	0	0	0
Sale ćwiczeniowe	1	1	0	0	0	0
Środki audiowizualne i multimedialne	1	1	0	0	0	0
Wyposażenie laboratorium	0	0	0	0	0	2
Dostęp do Internetu	0	0	0	0	2	0

Zestawienie: na podstawie ankiety ewaluacyjnej (Załącznik 3b)

Ad. 3) *dostępność i przejrzystość informacji na temat kształcenia, w szczególności informacja o programach kształcenia, sylabusach przedmiotów, harmonogramie zajęć dydaktycznych, przyznanych jednostce certyfikatach, międzynarodowej współpracy doktoranckiej, itp.*

Informacje na temat kształcenia, w tym akty prawne działające w szkole zgodnie z obowiązkiem ustawowym zamieszczone są w Biuletynie Informacji Publicznej. Znajdują się tam: Regulamin SDNH UwB, program kształcenia oraz zasady rekrutacji. Ponadto na stronie szkoły umieszczane są informacje dotyczące funkcjonowania szkół, Uchwały Senatu UwB, Zarządzenia Rektora UwB, Komunikaty i Decyzje dyrektora SDNH, a także wszelkie inne aktualności. Ponadto do doktorantów oraz pracowników naukowych wysyłane są wiadomości mailowe przez sekretarkę szkoły bądź bezpośrednio przez dyrektora SDNH.

Strona internetowa SDNH dziś jeszcze – z przyczyn obiektywnych – niedoskonała, jest systematycznie ulepszana i rozbudowywana. Dostęp do niej można uzyskać ze strony głównej UwB, w zakładce: Szkoły Doktorskie. Doktoranci – jak wynika z ankiety – stronę internetową szkoły odwiedzają kilka razy w semestrze, a sekretariat szkoły kilka razy w miesiącu.

Ocenę strony internetowej i ocenę pracy sekretariatu ilustrują tabele 6 i 7:

Tabela 6. Ocena informacji na temat kształcenia na stronie internetowej

Dostępność strony internetowej w zakresie	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	Liczba doktorantów				
Programu kształcenia	2	0	0	0	0
Rozkładu zajęć dydaktycznych	2	0	0	0	0
Możliwości wyjazdu na inne uczelnie w ramach programów wymiany doktoranckiej	0	1	1	0	0
Konferencje, seminaria, szkolenia skierowanych do doktorantów	0	0	2	0	0
Możliwości uczestniczenia w projektach konkursowych,	0	0	2	0	0

pozyskania grantów czy stypendiów naukowych					
---	--	--	--	--	--

Zestawienie: na podstawie ankiety ewaluacyjnej (Załącznik 3b)

Tabela 7. Ocena pracy sekretariatu

Wyszczególnienie	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	Liczba doktorantów				
Czy godziny pracy sekretariatu umożliwiają załatwianie spraw	1	1	0	0	0
Czy niżej wymienione informacje przekazywane są przez pracowników sekretariatu w sposób wyczerpujący:					
- informacje dotyczące toku kształcenia	2	0	0	0	0
- informacje dotyczące spraw stypendialnych	2	0	0	0	0

Zestawienie: na podstawie ankiety ewaluacyjnej (Załącznik 3b)

Pracę sekretariatu oceniono dobrze i bardzo dobrze. Strona internetowa – z czego dyrekcja SDNH zdaje sobie sprawę – wymaga przebudowy i uzupełnienia. W tej kwestii trwają dyskusje i intensywne prace, przy ogromnym wsparciu prorektora ds. kształcenia, dra hab. Krzysztofa Korotkicha.

Ocenie doktorantów podlegały również sylabusy (tabela nr 8). Znikoma liczba respondentów z pewnością nie pozwala na wyciągnięcie jednoznacznych wniosków, ale niepokój muszą budzić – nawet przy niewielkiej liczbie ankiet – oceny *raczej tak* i *ani tak, ani nie*. Rozmowy w sprawie sylabusów z osobami prowadzącymi zajęcia dyrektor SDNH podjął już w trakcie trwania roku akademickiego, co skutkowało poprawą ich jakości.

Tabela 8. Ocena zawartości sylabusów

Czy sylabusy przedmiotów zapewniają uzyskanie wiedzy dotyczącej	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	Liczba doktorantów				
Treści programowych przedmiotów	0	1	1	0	0
Lektur przedmiotowych	0	1	1	0	0
Kryteria oceny zaliczanych przedmiotów	0	1	1	0	0

Zestawienie: na podstawie ankiety ewaluacyjnej szkoły doktorskiej (Załącznik 3b).

Ad. 4) organizacja zajęć

W roku 2019/2020 rozpoczął się pierwszy rok kształcenia doktorantów w szkołach doktorskich. Organizacja zajęć w szkole odbywała się zgodnie z programem studiów oraz organizacją roku obowiązującą na UwB. Rozkłady zajęć zostały przekazane doktorantom we właściwym terminie. Przyjęto zapisy doktorantów na przedmioty rozwijające umiejętności miękkie. Jedna osoba zdecydowała się na zrealizowanie tych przedmiotów wcześniej za zgodą dyrektora szkoły (realizację tego bloku zajęć w odniesieniu do wszystkich szkół doktorskich koordynuje sekretariat SDNS).

W drugim semestrze wystąpiła konieczność zmiany formuły zajęć ze stacjonarnych na zdalne. Pracownicy naukowcy – na podstawie zarządzeń wewnętrznych – rozpoczęli prowadzenie zajęć w formie zdalnej na wybranych platformach, a po zakończeniu zajęć złożyli do sekretariatu szkoły sprawozdania z realizacji tych zajęć, z informacją o sposobie weryfikacji efektów nauczania. Większych problemów z organizacją i zaliczaniem zajęć nie zgłaszano.

Wnioski (rekomendacje dla ZJK):

- **ankietowanie doktorantów powinno się opierać na jednej zbiorczej ankiecie ewaluacyjnej, a nie czterech, które na dodatek zawierają mało różniące się pytania,**
- zachęcić doktorantów do wyrażania opinii przez ankiety,
- należy zwrócić uwagę na dostosowanie sal do rodzaju prowadzonych zajęć, szczególnie w przypadku zajęć wymagających stanowisk komputerowych,
- należy zadbać o poprawę jakości strony internetowej.

Realizacja rekomendacji ZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Sprawozdanie składane jest po raz pierwszy.

5. MONITOROWANE WSPARCIA DOKTORANTÓW W PROCESIE UCZENIA SIĘ

Monitorowanie wsparcia doktorantów w procesie uczenia się w SDNH UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku w sprawie *wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku* (§11). Przedmiotem oceny i analizy jest:

- wsparcie dydaktyczne (m.in. powołanie opiekuna roku, opiekuna praktyk, konsultacje pracowników akademickich),
- wsparcie naukowe (m.in. działalność kół i obozów naukowych, organizacja konferencji studenckich/doktoranckich, udział w konferencjach),
- wsparcie materialne (m.in. stypendia naukowe, zakwaterowanie w domach studenta),
- inne formy wsparcia (m.in. wsparcie dla doktorantów niepełnosprawnych),
- dostępność informacji o formach wsparcia.

Konsultacje pracowników akademickich miały miejsce na macierzystych wydziałach oraz on-line (w semestrze letnim). Terminy konsultacji nauczycieli akademickich umieszczane są w systemie USOS. Dyżury pracowników odbywają się co tydzień w wymiarze przynajmniej jednej godziny lekcyjnej. Istnieje możliwość kontaktu mailowego nie tylko z osobami prowadzącymi zajęcia, ale też z sekretariatem szkoły oraz dyrektorem, który osobiście odpowiada na szczegółowe pytania i wątpliwości doktorantów poprzez pocztę uczelnianą.

W związku z pandemią od semestru letniego 2019/2020 zaistniała konieczność uruchomienia szczególnych form wsparcia kształcenia. Na podstawie Rozporządzenia MNiSzW z dn. 11.03.2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania niektórych podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 oraz w związku z Komunikatem Rektora UwB z dn. 12.11.2020 r. we wszystkich jednostkach UwB stacjonarna forma kształcenia została zmieniona na zdalną. Nauczyciele akademicy przekazali do Sekretariatu szkoły stosowne informacje o wybranych formach kontaktu z doktorantami w okresie ograniczenia funkcjonowania uczelni. Informacje dotyczące tych zmian zostały również przekazane doktorantom.

Zgodnie ze złożonymi sprawozdaniami (wymogi w zakresie sprawozdawczości w okresie ograniczeń w funkcjonowaniu uczelni wprowadzono Decyzją nr1/2020 Dyrektora SDNH UwB z dn. 02.04.2020 w sprawie zasad prowadzenie sprawozdawczości dotyczące zajęć w okresie zawieszenia zajęć dydaktycznych na UwB) wszystkie zajęcia zostały zakończone, a doktoranci wypełnili wymogi wyznaczone przez nauczycieli.

Wsparcie naukowe doktoranta realizowane jest w środowisku tworzonym przez szkołę. Wszystkim doktorantom powołano promotorów, odbywają się seminaria naukowe, na których przedstawiane są koncepcje i wyniki badań. Zorganizowane zostały spotkania dyrektora

z promotorami dotyczące opieki na doktorantami w szkole oraz spotkania z doktorantami dotyczące indywidualnych planów badawczych.

W roku 2019/2020 Szkoła Doktorska Nauk Humanistycznych proponowała doktorantom uczestnictwo w szkoleniach i warsztatach, np. „Elektroniczne Źródła Informacji”, „Efektywne Publikowanie Naukowe”, szkolenie dotyczące Programu Horyzont 2020 i NCN.

Wsparcie finansowe polega m. in. na tym, że wszyscy doktoranci otrzymują stypendium w kwocie 2370,70 zł brutto (ok. 2100 zł netto), które jest wypłacane co miesiąc bez opóźnień (24 dnia każdego miesiąca). Dyrektor w ramach środków przydzielonych przez Rektora UwB na funkcjonowanie szkoły wyodrębnił pulę środków na działalność naukową doktorantów (ok. 1 tys. zł na każdego doktoranta). Mogą oni zwracać się z prośbą o dofinansowanie konferencji czy publikacji naukowych w czasopiśmie i wydawnictwach z listy ministerialnej.

Doktoranci w ankiecie ewaluacyjnej zwracali uwagę na niewystarczające w ich opinii środki na badania naukowe, które mogą otrzymać ze szkoły. Pożądane jednak byłoby, aby doktoranci sami ubiegali się o granty badawcze czy dydaktyczne. Umożliwi im to zwiększenie skali finansowania badań własnych.

W semestrze letnim doktoranci szkoły zrealizowali przedmiot: *Formy finansowania nauk humanistycznych*. Zajęcia prowadził prof. dr hab. Jarosław Ławski, który może poszczycić wysoką skutecznością w pozyskiwaniu grantów. Efektem tych zajęć były wstępne opracowania przez wszystkich doktorantów wniosków do konkursu NCN Preludium. Jednakże tylko jeden doktorant taki wniosek przygotował z myślą o jego złożeniu.

Wnioski (rekomendacje dla ZJK):

- podjęcie działań w kierunku zintensyfikowania aktywności grantowej doktorantów,
- poszukiwanie nowych źródeł finansowania aktywności naukowej doktorantów.

Realizacja rekomendacji ZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Sprawozdanie przygotowywane jest po raz pierwszy.

6. OCENA MOBILNOŚCI DOKTORANTÓW ORAZ STOPNIA UMIEDZYNARODOWIENIA KSZTAŁCENIA

Ocena mobilności doktorantów oraz stopnia umiędzynarodowienia kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku w sprawie *wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku* (§10). Przedmiotem oceny i analizy jest:

- funkcjonowanie wymiany studentów/doktorantów w ramach umów pomiędzy uczelniami krajowymi i zagranicznymi w zakresie programów mobilności studentów/doktorantów,
- sformalizowany system zasad zaliczania osiągnięć studentów/doktorantów – punktów i ocen,
- wykorzystanie doświadczeń zdobytych przez studentów/doktorantów podczas kształcenia realizowanego na innych uczelniach pod kątem poprawy jakości kształcenia (np. uatrakcyjnienie oferty dydaktycznej, zmiana sposobu prowadzenia zajęć),
- opinie przekazane przez studentów/doktorantów przyjeżdżających (polskich i zagranicznych) na temat realizowanych na Uczelni studiów w stosunku do ich oczekiwań w tym zakresie (np. sprawy organizacyjne, system nauczania, relacje student/doktorant – nauczyciel akademicki),
- udział studentów/doktorantów w zajęciach prowadzonych przez profesorów wizytujących lub zajęciach prowadzonych w językach obcych.

Realizacja tego zapisu w SDNH w roku akademickim 2019/2020 nie została w pełni zoptymalizowana. Nie miała bowiem miejsca wymiana doktorantów w ramach umów międzyuczelnianych, ale na podkreślenie zasługuje to, że:

- w semestrze zimowym zainteresowani doktoranci mogli uczestniczyć w spotkaniu informacyjno-szkoleniowym dotyczącym Programu Horyzont 2020;

- doktoranci mogli uczestniczyć na Wydziale Filologicznym w wykładach profesorów wizytujących;

- jedna z doktorantek w grudniu 2019 r. wzięła czynny udział w międzynarodowej konferencji naukowej *Language in Use: Linguistic and Pedagogical Perspectives* z referatem w języku angielskim; a w czerwcu 2020 r. w międzynarodowej konferencji o metaforze *Metaphorical creativity in a multilingual world* zorganizowanej przez RaAM na platformie ZOOM; jest autorką artykułów w jęz. angielskim; rozprawa doktorska też powstaje w języku angielskim;

- inna doktorantka uczestniczyła on-line w lipcu 2020 w międzynarodowej szkole letniej: *Scientific Conference Interdisciplinary Summer School on Religious Freedom*, z referatem *Is interreligious dialogue even possible? - Meeting the Other in philosophical approach*; złożyła do druku tekst w języku angielskim,

Wnioski (rekomendacje dla ZJK):

- zwiększyć skalę aktywności międzynarodowej doktorantów, w aktualnych warunkach przede wszystkim w formie on-line,

- rozszerzyć zakres realizacji umiędzynarodowienia w szkole, np. poprzez większy udział w wykładach profesorów wizytujących.

Realizacja rekomendacji ZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Sprawozdanie zostało przygotowane po raz pierwszy.

prof. dr hab. Urszula Sokólska
Dyrektor Szkoły Doktorskiej